

Vojna

Zapadno bojišče

Napovedi o nemškem napadu na zapadu

Parkrat smo že pisali, da so zbrali Nemci na zapadnem bojišču okrog 80 divizij, s katerimi se bodo ob ugodnejšem ter bolj suhem vremenu lotili velike ofenzive. Po vesteh iz Berlina se je že podal kancler Hitler k nemškemu vrhovnemu generalnemu štabu, nastanjenemu v Godesbergu, znanem po lanskem sestanku med kanclerjem in angleškim ministrskim predsednikom Chamberlainom, ko je šlo za odstop češkoslovaških sudetskih krajev Nemčiji. S svojim prihodom v Godesberg je prevzel Hitler vrhovno poveljstvo nad armado, ki je zbrana za napad v velikem obsegu.

Ker je Nemčija pripravljena za odločilen sunek, se pojavljajo po časopisih vsa mogoča ugibanja o napadalnih nakanah nemške armade.

Italijanski vojaški strokovnjaki zavračajo one napovedi, katere strašljivo označujejo, da bodo Nemci združene Angleže ter Francoze napadli preko strogo nevtralne Švice, Belgije ter Nizozemske. Ako bi nemška vojska resnično nameravala storiti tak korak, potem bi izvršila svoje priprave tako, da bi bile povsem tajne ter napad izveden čim bolj nepričakovano in iznenada. Pač pa italijanski vojni strokovnjaki ne izključujejo v zvezi z morebitno nemško ofenzivo možnosti, da bo nemška vojska nastopila z vojaškimi iznenadenji, na katera Angleži in Francozi niso pripravljani. Med iznenadenji bi lahko bili izredno težki tanki, oboroženi s topovi kalibra 15 cm in pa obstreljevanje francoskih in angleških postojank z izredno močnim, doslej neznanim razstrelivom, kakršno je bilo najbrž uporabljeno že tudi pri nemškem podmorniškem napadu na angleške ladje v pristanišču Scapa Flow na severnem Angleškem.

Glede omenjenih napovedi pa tudi francosko-angleški merodajni vojaški krogi izjavljajo, da je zavezniška vojska popolnoma pripravljena, da sprejme nemški napad. Zaradi nemške bojne nedelavnosti je imela francoska vojska dovolj prilike in časa, da je svojo Maginotovo utrdbeno črto še znatno izpopolnila, zlasti na tistih mestih, ki so se zdela v prvotni izgradnji prešibka. Francoske in angleške čete so stalno pripravljene in že nestrpnost čakajo, kdaj bodo Nemci prešli v pričakovani napad. Angleži imajo doslej v prvih črtah samo 100.000 vojakov, toda ti so najboljše opremljeni med vsemi vojaki na svetu.

Holandija ne zaupa nemškimi zagotovilom o spoštovanju nepristranosti

Nemčija vedno zagotavlja, da bo spoštovala nepristranost Holandske, a kljub temu je objavil holandski uradni list 2. novembra ukaz, s katerim je razglašeno obredno stanje v celi vrsti občin vzdolž nemške meje, skozi katere gre holandska obrambna črta od nemške meje čez srednjo Holandijo do Amersforda. Storjeni so že vsi potrebni koraki za izselitev obmejnega

prebivalstva. Holandska vlada se resno boji vdora Nemcev in je zato pripravila vse potrebno, da obmejne pokrajine takoj preplavi z vodo. Holandci bodo porušili v tem primeru nasipe Rena ter s tem spravili skoro vso nemško mejo pod vodo. Za poplavljenim ozemljem, skozi katerega je kretanje motoriziranih oddelkov povsem izključeno, leže glavne holandske utrdbene črte, katere neprestano izpopolnjujejo.

Poljski prostovoljci za zapadno bojišče

V poljske legije za zapadno bojišče se je prijavilo doslej okrog 500.000 vojakov. Prva divizija je že pripravljena za vojno. Poljski zunanji minister Zaleski v Parizu je izjavil, da bo razpolagala Poljska do prihodnje pomladi z 12 divizijami, ki se bodo borile na strani Francozov in Angležev na zapadnem bojišču.

Francosko vojno poročilo 2. novembra

Pravi: Neč od zadnjega oktobra na prvi november je bila na zahodnem bojišču mirna, ta mir pa je bil samo uvod v pričetek velike razgibanosti nemškega topništva. Daljnostrelni topovi iz nemške Siegfriedove črte so pričeli bruhati točo granat na francoske kraje in položaje med mejo in francosko Maginotovo črto. Namen tega obstreljevanja je po vsej verjetnosti čiščenje ozemlja zaradi pripravljajočega se velikega napada. Čas miru se je na zahodni fronti nehal, čim se je vreme izboljšalo in se sedaj opaža vedno večja delavnost sovražnika, zlasti vzdolž reke Mozele in pa vzhodno od mesta Saarbrücken v dolini reke Bliese. Nemški topovi obstreljujejo tu francoske vasi, prometne zveze in prve utrdbe Maginotove črte.

Nemški naskakovalni oddelki

Francozi poročajo z zapadnega bojišča, da je sestavilo nemško vrhovno vojaško poveljstvo posebne naskakovalne oddelke, ki so v glavnem sestavljeni iz mladeničev 18 do 19 let. Gre za hrabre mlade narodne socialiste, kateri so pa brez vsake vojaške izkušnje.

Nemci najbrž preložili veliko ofenzivo do pomladi

Zgoraj poročamo, da so zbrali Nemci za veliko ofenzivo na zapadu 80 divizij, da

je prevzel Hitler vrhovno poveljstvo in da je bila kot priprava za napad otvorjena huda kanonada iz nemških težkih ter daleč sežnih topov. Po vesteh 3. novembra pa se je kancler Hitler uklonil mnenju nemškega generalnega štaba in preložil nameravano veliko ofenzivo na zapadnem bojišču do prihodnje spomladi. Ta sklep je bil sprejet po dolgem proučevanju uspehov nemških napadov v teku preteklega tedna. Nemške čete so se spustile v napade vzdolž Mozele, pri mestu Saarbrücken in ob reki Bliesi, toda uspehi so pokazali, da je vsaka ofenziva ne samo na Maginotovo črto, ampak tudi na njene sprednje postojanke nemogoča, ako ni prej temeljito pripravljena z dolgotrajnim obstreljevanjem iz topov. Ako bi se kdo lotil ofenzive na Maginotovo obrambno črto brez predhodnega razrahljanja utrdb po topovih, bi bile izgube ogromne, uspeh pa nikakor ne siguren. Omenjene izkušnje so napotile nemški generalni štab, da je svojo napadalno namero opustil in prepričal o brezplodnosti žrtev tudi Hitlerja, dasi je bil do zadnjega za prehod v napad.

Fotografija ustvaritelja francoske obrambne črte

»Slov. gospodar« je objavil koj po izbruhu sedanje vojne natančen opis neprodorne francoske Maginotove obrambne črte, katere se ne upajo lotiti Nemci, dasi so pripravili za njen preboj ogromno ter z vsemi modernimi napadalnimi pripomočki opremljeno armado. Francoske znamenite zapadne utrdbe je ustvaril vojni minister Maginot, ki se je rodil leta 1877 v Parizu, a so bili njegovi starši iz Lorene. Ko je končal pravno-politične nauke, je postal 1905 guverner v francoskem Alžiru v severni Afriki. Pozneje je bil imenovan za poslanika ter podtajnika v vojnem ministertvu. Ob izbruhu svetovne vojne je bil navaden vojak pri 44. pešpolku, kjer je bil povišan v narednika. Pri srditih bojih za francosko trdnjavo Verdun, katere Nemci niso mogli zavzeti, je bil tako hudo ranjen, da je hodil samo še ob dveh palicah. Ko je bil od leta 1922 do 1924 vojni minister, je zastavil vse moči, da je prepričal vladu o potrebi zgraditve neprodorne podzemeljske obrambne črte napram Nemčiji. Dovoljenje za gradnjo utrdb je dobil šele leta 1929. Umrl je 7. januarja 1932, ko so bila utrjevalna dela v teku, a ni doživel njihove dograditve.

Dogodki na morju

Splošne ugotovitve o potopitvah in o moči treh velisil na morju

Poročilo iz Londona z dne 30. oktobra pravi: V preteklem tednu je angleška trgovinska mornarica zaradi napadov nemških podmornic izgubila za 21.000 ton ladij. V istem času je bilo zaplenjenih nemških ladij s skupno tonažo 19.500 ton. Izgube angleške trgovinske mornarice v oktobru znašajo skupno 65.000 ton, napram

156.000 tonam v septembru. V obeh prvih mesecih vojne je angleška trgovinska mornarica izgubila po tonaži samo toliko ladij, kakor v enem samem tednu nemške podmorniške vojne v letu 1917.

K zgornjemu poročilu o izgubah Angležev na morju v sedanji vojni in v letu 1917 je treba dodati, da ima Anglija v sedanji vojni z Nemčijo pod orožjem okoli 550 pomorskih vojnih edinic s skupno tonažo 1.500.000 ton, Francija okoli 250 edinic s

tonažo 600.000 ton, Nemčija pa 140 ednic s tonažo okoli 200.000 ton.

Varnost plovbe v spremstvu vojnih ladij

Angleško mornariško ministrstvo je objavilo 1. novembra natančne podatke glede varnosti pomorske plovbe v spremstvu francoskih in angleških vojnih ladij. Doslej je plulo v njihovem spremstvu po raznih morjih že 2500 zavezniških trgovskih ladij. Le osem jih je bilo potopljenih in še od teh pet v času, ko se še niso priključile skupinam tovornih parnikov, ki so pluli v spremstvu angleških rušilcev. Glede na to ugotavlja ministrstvo, da so bili pod zaščito angleškega in francoskega pomorskega orožja potopljeni od sovražnih ladij trije trgovski parniki.

Kaj pravijo odgovorni činitelji?

Izjavi angleškega predsednika vlade in zunanega ministra

Dne 2. novembra je podal angleški ministrski predsednik Chamberlain na seji parlamenta običajno poročilo o tedenskih dogodkih. Glede govora ruskega komisarja za zunanje zadeve Molotova, o katerem poročamo na drugem mestu, je trdil gospod predsednik, da je prinesel razočarane v Berlinu in jasne dokaze o zahtevah sovjetske Rusije. Rusija hoče mir in odstranitev nasilja v Evropi. Prav to in ničesar drugega hoče Anglija.

Zunanji minister lord Halifax je rekel, da Angleži že vsi čutijo, kaj hoče Anglija v tej vojni: mir in zasiguranje svobodne osebnosti vsakega Evropejca.

Iz raznih držav

Dalekosežne spremembe v italijanski vladi in fašistični stranki. Proslavi 17 letnice obstoja fašistične vlade v Italiji so sledile v prvi polovici minulega tedna dalekosežne spremembe v vladi in stranki. Odstavljeni so bili skoro vsi ministri, ki so bili na oblasti ves čas, odkar se je pričela politika osi Rim-Berlin uspešno razvijati, in so bili vneti zagovorniki tesnega sodelovanja Italije z Nemčijo. Zamenjan je bil celo glavni tajnik fašistične stranke, ki je bil osem let na tem mestu, in je predstavljal neposredno vez med vlado ter stranko. Odstavljen je bil tudi šef generalnega štaba in je zavzel njegovo mesto bivši abesinski podkralj ter zaupnik italijanske kronske maršal Graziani, kateri je bil ob izbruhu sedanje vojne odločno zoper bojevanje Italije na strani Nemčije, katera se je združila z boljševisko Rusijo. Velike spremembe v italijanski vladi in v vodstvu fašistične stranke so vzbudile v političnih krogih po vsem svetu največjo pozornost. — Ameriški tisk posveča veliko pažnjo spremembam v Italiji in jih razlaga kot trdnější poudarek italijanske nepristranosti in oddaljitev od politike, ki jo vodi Nemčija s sovjetsko Rusijo. Hitler poslednje more več računati na italijansko pomoč.

Italija snuje nenapadalne pogodbe na Balkanu. Iz grške prestolnice Aten so došla poročila, da bo v kratkem podpisana nenapadalna pogodba med Italijo ter Grčijo. Tudi med Turčijo in Italijo so že zaključeni razgovori glede nenapadalne pogodbe. Prav tako potekajo v najbolj prišrčnem razmerju pogajanja med Italijo ter

Zavest sile angleške zračne obrambe

Angleški poslanec Morison je imel dne 2. novembra v parlamentu govor, v katerem je izrekel o sili angleške zračne obrambe tole: »Zračna obramba Velike Britanije je tako močna, da se lahko upre najmočnejšemu pritisku sovražnika. V primeru nemškega napada letal v velikih množinah se sicer lahko primeri, da se nekaj letal pretihotapi v zaledje in prizade ne škodo civilnemu prebivalstvu, toda s tem nikakor ne bodo razmajali duha naroda in njegovo zaupanje vase. Če se bodo Nemci poslužili takšnega napada, jim bomo mi odgovorili z enakim na njihovih tleh.«

Bolgarijo. Nadalje se je izvedelo, da se italijanska vlada pogaja sedaj z drugimi balkanskimi državami za zaključitev sličnih pogodb. Tako se bodo Italija in balkanske države povezale s čvrsto verigo pogodb o nenapadanju ter morda tudi o medsebojni pomoči, ki bodo zagotovile mir na Balkanu. Proti zvezi balkanskih narodov pod vodstvom Italije dela na vse kriplje sovjetska Rusija, ki je že nahujkala bolgarske tajne organizacije, da so začele ubijati romunske kmete v Dobrudži, katero je morala Bolgarija ob prevratu odstopiti Romuniji.

Pisana pogodba med Anglijo ter Francijo. Zavezništvo med Anglijo ter Francijo doslej ni slonelo na kaki pisani pogodbi, ampak na medsebojnem dogovoru ter zaupanju. Ker skuša nemška propaganda ločiti Francoze od Angležev in le slednje smatrati za sovražnike, bo sklenjena te dni med obema velesilama tudi pisana pogodba, po kateri bo vsako sklepanje posebnega miru nemogoče.

Poljska vlada se je preselila. Poljska vlada se je preselila iz Pariza v Anzin ob belgijski meji, ki šteje 14.000 prebivalcev, na belgijskih tleh onkraj meje pa biva večje število Poljakov. Od poljske vlade ostane v Parizu samo še njen predsednik Sikorski.

Komunistična stranka v Švici po volitvah izpadla iz zveznega sveta ali parlamenta. Švica je imela 29. oktobra volitve v zvezni svet. Položaj v novo izvoljenem parlamentu se ne bo prav nič spremenil. Značilno in razveseljivo je, da je komuni-

Kar je jedrce
v orehu...

to je prazeni sladni
sladkor v vsakem zrnu

Kneippove
SLADNE KAVE

stična stranka pri volitvah čisto propadla in zgubila oba mandata, katera je imela doslej v parlamentu. Najmočnejša skupina so ostali radikalni demokrati s 50 mandati (prej 43), za temi pridejo katoličani 44 (42), socialisti 45, od socialistov odpadla skupina 4, združeni kmetje, uradniki ter delavci 21, liberalni demokrati 6 in neodvisni 9.

Nemška preseljevalna politika v zasedenem poljskem ozemlju. Kancier Hitler bo izselil Poljake iz zahodnega dela zasedene Poljske. Na področju med mestoma Poznanj in Torun bodo naseljeni v prvi vrsti Nemci iz baltških držav in iz Galicije. Ker so gališki Nemci večinoma kmetje, jih bodo naselili po vaseh, baltški Nemci, ki so pa meščani, pridejo v mesta. Na ta način bo mesto Poznanj, ki je bilo doslej industrijsko in trgovsko mesto, dobilo večje število izobražencev in bo postalo nemško kulturno središče. Poljsko prebivalstvo v zasedenem poljskem Pomorjanskem ali v tako zvanem »koridorju«, je že bilo pozvano od nemških oblastev, da se takoj izseli. S seboj sme vzeti vsak posameznik le 25 kg prtljage.

Pogodba o preselitvi Nemcev iz Letonske. Večkrat smo že pisali, da je zahtevala Rusija, kakor hitro je dobila po zasedbi Poljske odločen vpliv na tri baltiške države, da se izselijo po Baltiku prebivajoči Nemci v Nemčijo. Iz Estonske in Litve se Nemci že izseljujejo. Proti koncu oktobra je bila v Rigi podpisana nemško-letonska pogodba o izselitvi že 700 let tam prebivajočih Nemcev. Pogodba je stopila z dnevom podpisa v veljavo in določa, da imajo letonski državljani nemške narodnosti do 15. decembra pravico, da sprejmejo nemško državljanstvo, morajo pa se potem tudi izseliti do tega roka. Mešani nemško-letonski urad bo uredil vse zadeve Nemcev na Letonskem.

Izjava ruskega zunanjega ministra Molotova o mednarodnem položaju. Zadnjega oktobra je bilo otvorjeno v Moskvi zasedanje sovjetskega parlamenta ali vrhovnega sovjetskega sveta. Navzočih je bilo okoli tisoč delegatov iz Evrope in azijske Rusije. Ob tej priliki je podal poročilo o mednarodnem političnem položaju z ozirom na skupno pot Rusije in Nemčije komisar za zunanje zadeve ali sovjetski zunanji minister Molotov. Za njegovo izjavo je vladalo obče zanimanje, ker je vse pričakovalo, da bodo njegova izvajanja dalekosežnega pomena z ozirom na sedanjo vojno ter njene cilje. Molotove težko pričakovane besede pa niso prav nič razčistile položaja. Komisar za zunanje zadeve